

КОМЕНТАРІ
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
щодо звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми
«Міжнародні фінанси та інвестиції» (ID 20818)
за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» за другим рівнем вищої освіти

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.</p> <p>1.2. Здобувачі вищої освіти не брали участь в обговоренні ОП, лише приймали участь в опитувальниках, що проводяться наприкінці семестру перед сесією як фідбек на ОП. Зустріч з НПП, здобувачами вищої освіти та стейкхолдерами, дозволяє зробити висновок, що не всі групи у повній мірі залучені до обговорення цілей освітньої програми та програмних результатів навчання</p> <p>1.4. Водночас в ОП відсутня така інформація, яка зазначена у Стандарті ВО: 1) опис предметної області (об'єкт вивчення, цілі навчання, теоретичний зміст предметної області, методи, методики та технології, інструментарій та обладнання).</p> <p>На думку ЕГ варто більше залучати студентів до обговорення ОП як однієї з зацікавлених сторін та продовжити приведення ОП у відповідності до стандарту у частині опису предметної області. Рекомендовано активізувати участь здобувачів, представників студентського самоврядування у моніторингу і перегляді ОП, привести ОП «Міжнародні фінанси та інвестиції» у частині опису предметної області у відповідності до Стандарту.</p> <p>Матриці відповідності визначених стандартом компетентностей дескрипторам НРК відсутні.</p>	<p>1.2 Студенти ОП «Міжнародні фінанси та інвестиції» беруть участь в удосконаленні ОП за трьома напрямками: щосеместрові опитування, представництво в органах студентського самоврядування та обговорення з представниками кафедри. Усі три напрями застосовуються на ОП. Щосеместрові опитування здійснюються на основі затвердженого КНУ списку питань (додаток до матеріалів справи на запит ЕГ разом із прикладами відповідей) та проводяться постійно. Напрямок студентського представництва реалізується в КНУ та ННІМВ у повній відповідності до наявних нормативних вимог, у т.ч. у частині кількісного складу Вченої ради ННІМВ (наразі більше 10% складу – представники студентства). Звернення студентів до Вченої ради за напрямом представництва є винятковою компетенцією органів студентського самоврядування та перебуває поза межами компетенції гаранта та кафедри, тоді як відсутність таких звернень підтверджують задоволеність освітньою програмою з боку студентів. При цьому на рівні менеджменту ОП надання необхідної інформації студентам забезпечено повною мірою, що зазначено на с. 18 звіту ЕГ: студенти задоволені існуючими видами підтримки, у тому числі інформаційної та організаційної. Комунікація з представниками кафедри відбувається постійно на рівні гаранта, завідувача кафедри, проектної групи ОП, кураторів та викладачів. Побажання студентів враховуються у змісті окремих лекційних та семінарських занять, завдань для самостійної роботи, завдань переддипломної практики, тем кваліфікаційних магістерських робіт, інших ініціатив студентів.</p> <p>Разом з тим слід зазначити, що гарант, проектна група та кафедра готові всебічно підтримати будь-яку ініціативу студентів щодо інших форм участі студентів в обговорення ОП, у тому числі й залучати студентів до участі в обговореннях на засіданнях кафедри. У даному випадку можливості для студентів створені, а реалізація цього права є прерогативою самих студентів. Останні, як зазначено на с. 20 звіту ЕГ, усі без винятку задоволені даною ОП, що було підтверджено на зустрічі з відповідною фокус групою.</p> <p>1.4. Стосовно зауваження ЕГ, що «в ОП відсутня така інформація, яка зазначена у Стандарті ВО: 1) опис предметної області (об'єкт, цілі, теоретичний зміст, методи, методики та технології, інструментарій та обладнання)» зазначимо: жодним нормативним документом не передбачено, що рубрикація опису освітньої програми має відповідати рубрикації Стандарту. У відповідності з п. 1 статті 91 Закону України «Про вищу освіту»: «Освітня програма повинна містити: перелік освітніх компонентів; їх логічну послідовність; вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією</p>

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
		<p>програмою; кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані програмні результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти». – усі зазначені компоненти містяться в описі ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції». Формат опису цієї програми повністю відповідає затвердженим в Університеті формам:</p> <p>http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_Form_Doc-729-32_11-08-2017.pdf; http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Dod1_Forma_opus_op.pdf; http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Dod2_Instr_opus_op.pdf.</p> <p>Підрозділом 3 Профілю освітньої програми (розділ 1 Опису програми) передбачено відображення такої інформації: а) Предметна область (Вказується конкретна предметна область програми. Якщо ОП є мульти- чи міждисциплінарною, то також вказується перелік її основних компонент, а також орієнтовний обсяг кожної компоненти у % від загального обсягу ОП) б) Орієнтація освітньої програми (освітньо-професійна академічна (прикладна) тощо); в) Основний фокус освітньої програми; г) Ключові слова; д) Особливості програми. Усі зазначені компоненти містяться в описі ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції».</p> <p>Зауваження про відсутність матриць відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК дивне – жодним нормативним документом не передбачена наявність такої матриці у описі програми. Понад те така матриця пояснює прийняті розробниками стандарту рішення, але вона жодним чином не стосується освітньої програми.</p> <p>Не містить таких вимог і стандарт вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затверджений Наказом Міністерства освіти і науки України № 380 від 04.03.2020 р., не містить вимог щодо наявності таких матриць в описі ОП. Ці матриці наведені лише в пояснювальній записці до згаданого Стандарту (с. 12–14), вони пояснюють, з яких методологічних положень виходила підкомісія 292 «Міжнародні економічні відносини» НМК-5 при визначенні переліку компетентностей і результатів навчання самого Стандарту.</p> <p>Зазначимо, що опис ОП «Міжнародні фінанси та інвестиції» складений у повній відповідності із затвердженою в КНУ Формою опису освітньо-професійної програми та Інструкцією по заповненню опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, затверджених Наказом Ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка № 729-32 від 11.08.2017 р.. Опис ОПП «Міжнародні фінанси та інвестиції» містить інші – додаткові – матриці, які не передбачені Стандартом, однак, є обов'язковими відповідно до вищезгаданої Форми та Інструкції: Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми та Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми.</p>

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
		<p>Зазначеним положенням відповідають також інші ОП КНУ, які вже мають акредитацію в НА, у тому числі й зразкову.</p> <p>Пропозиція: зняти зауваження про відсутність опису предметної області та відсутність матриць відповідності.</p>
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми</p>	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.</p> <p>2.4. Під час проведення зустрічі зі здобувачами ОП, ЕГ було з'ясовано, що усі здобувачі групи МФІ 2-го року навчання опановують однакові вибіркові компоненти. Здобувачі підтвердили, що у них діє «колективний підхід» вибору вибіркових дисциплін та висловили побажання мати можливість обирати дисципліни із ширшого переліку без прив'язки до колективного вибору академічною групою. ЕГ констатує, що удосконалення формалізації формування індивідуальної освітньої траєкторії було реалізовано не в повній мірі.</p> <p>2.5. Як показало інтерв'ювання, здобувачі ВО активно користуються можливістю проходження практики на самостійно запропонованих підприємствах та висловлюють побажання розширити пропонований ЗВО перелік баз. Разом з тим, за їх ствердженням наявні бази практики дозволяють досягти завдань переддипломної практики окреслених Програмою</p> <p>2.7. Відповідно до Національного класифікатора України «Класифікатор професій» ДК 003:2010 (Додаток А) існує професія «2441.2 Економісти» тоді як професійна кваліфікація «Економіст (міжнародні відносини)» - відсутня. На зустрічі з менеджментом ЗВО проректором КНУ з науково-педагогічної роботи було зазначено, що ЗВО скористався правом уточнення існуючої класифікації.</p> <p>Присутня не логічна послідовність ОК на думку ЕГ. Дисципліни теоретичного спрямування «Теорії прямих іноземних інвестицій», «Теорії міжнародних фінансів» викладаються у 2-му семестрі після дисциплін практичного спрямування «Міжнародне підприємство та прямі інвестиції», «Міжнародні фінансові ринки та банківська діяльність» 1-го семестру.</p>	<p>2.4 Вибір студентами дисциплін вибіркових спеціалізованих блоків, а також окремих дисциплін вільного вибору на ОП «Міжнародні фінанси та інвестиції» відбувається у відповідності до вимог Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, введеного в дію Наказом Ректора від 11 квітня 2022 року за №170-32.</p> <p>Згідно п. 9.4.3 Положення здобувачу освіти може бути відмовлено в реалізації його вибору та запропоновано здійснити новий вибір, якщо кількість здобувачів вищої освіти, які обрали навчальну дисципліну чи блок/пакет навчальних дисциплін, є меншою за встановлені в Університеті мінімуми (для блоку: 10 осіб – за рівнем молодшого бакалавра, бакалавра, 7 осіб – за рівнем магістра, 3 особи – за рівнем доктора філософії; для однієї дисципліни з переліку – 25 осіб). На ОП «Міжнародні фінанси та інвестиції», яка є невеликою магістерською програмою за кількістю студентів, зазначені вимоги виконуються повною мірою (рекордна кількість студентів набрана на 2022-2023 навчальний рік – 15 осіб). Вибіркові спеціалізовані блоки дисциплін запроваджуються за принципом більшості (у частині вибору студентів), а так званий «колективний підхід» є лише наслідком вибору більшості студентів.</p> <p>Разом з тим слід зазначити, що вибір лише в рамках спеціалізованих блоків дисциплін передбачений лише навчальним планом на 2022-2023 навчальний рік, тоді як усі попередні навчальні плани передбачали додатковий вибір студентів – окремих навчальних дисциплін. При цьому вибіркова складова становить близько 30 % обсягу кредитів ОП, що забезпечує формування індивідуальної освітньої траєкторії для студентів.</p> <p>Її формування здійснюється також у відповідності до Положення про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін (http://senate.univ.kiev.ua/?p=855), яке неодноразово визнавалося, у тому числі рішеннями галузевих експертних рад і Національного агентства зразковим. Проблем із його реалізацією Університет не має.</p> <p>Окрім того, формування індивідуальних освітніх траєкторій студентів на ОП реалізується також на основі формулювання індивідуальних завдань переддипломної практики, тематики кваліфікаційних магістерських робіт, тем виступів студентів на наукових конференціях тощо.</p> <p>2.7. Університет дійсно скористався передбаченою в Національному класифікаторі України «Класифікатор професій» ДК 003:2010 можливістю конкретизацією професійної назви роботи «2441.2 Економіст» шляхом внесення до неї (в дужках, як передбачено укладачами класифікатора) визначення щодо виду економічної діяльності або напряму використання</p>

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
	<p>Структурно-логічна схема ОП не в повній мірі дозволяє висвітлити взаємозв'язок між окремими компонентами ОП. Рекомендовано удосконалити структуру НП та побудову структурно-логічної схеми ОП задля усунення порушення логічної послідовності вивчення дисциплін теоретичного та практичного спрямування.</p> <p>Існують розбіжності в частині переліку обов'язкових освітніх компонент в ОП та НП 2022 р., а саме НП містить ОК 15 «Комплексний кваліфікаційний іспит програми «Міжнародні фінанси та інвестиції»» (0 кредитів ЄКТС), тоді як в ОП відповідна ОК відсутня. Рекомендовано привести у відповідність ОП та навчальний план за ОП «Міжнародні фінанси та інвестиції» щодо форми атестації здобувачів ВО у частині Комплексний кваліфікаційний іспит.</p>	<p>професійної назви роботи.</p> <p>Не погоджуємося із зауваженням про порушення логічної послідовності ОК. У даному випадку формування структури та логіки програми зумовлено не лише принципом співвідношення між теоретичними та практичними дисциплінами, котрий є радше умовним, а принципом складності дисциплін, що залежить від їхнього конкретного контенту та внутрішньої структури. У цьому контексті загальний підхід полягає в поступовому підвищенні рівня складності дисциплін, що викладаються. Складні дисципліни не слід давати в першому семестрі, особливо з урахуванням тієї обставини, що студенти можуть мати (а в дійсності й мають) різний рівень попередньої підготовки в рамках бакалаврату. Саме про такі дисципліни йде мова: «Теорії прямих іноземних інвестицій» і «Теорії міжнародних фінансів». Це – складні фундаментальні дисципліни, котрі, хоча і є номінально теоретичними, потребують певного рівня попередньої підготовки в галузі. Саме тому вони свідомо винесені до другого семестру, тоді як дисципліни «Міжнародне підприємство та прямі інвестиції» і «Міжнародні фінансові ринки та банківська діяльність» є не такими складними, їх викладання можливе для набагато ширшого спектру рівнів попередньої підготовки студентів. Вони є оглядовими та мають підготувати студентів до наступного більш складного матеріалу. Зазначимо також, що тривалість ОП – лише три семестри (освітньо-професійна магістерська програма), що суттєво звужує можливості розведення навчальних дисциплін у часі, натомість вимагає радше структурного та змістового узгодження між ними.</p> <p>Хочемо додатково зазначити що структурно-логічна схема, до якої зараз висловлене зауваження, була повністю перероблена в порядку реагування на попередні зауваження ЕГ та ГЕР. При цьому рекомендацій щодо того, як саме і що саме слід переробити, надано не було. Структурно-логічна схема має містити короткий опис логічної послідовності вивчення компонентів освітньої програми. Її рекомендується представляти у графічній формі.</p> <p>Зауваження про «розбіжності в частині переліку обов'язкових освітніх компонент в ОП та НП 2022 р., а саме НП містить ОК 15 «Комплексний кваліфікаційний іспит програми «Міжнародні фінанси та інвестиції»» (0 кредитів ЄКТС), тоді як в ОП відповідна ОК відсутня» вважаємо дуже дивним:</p> <ul style="list-style-type: none"> - процес перевірки (атестації) не є процесом набуття знань, умінь, розуміння, інших здатностей, які ним (процесом) перевіряються, для нього не можуть бути виділені кредити, тому він не є освітнім компонентом і не може фігурувати в підрозділі 2.1 «Перелік освітніх компонент ОП», натомість він має бути відображений в підрозділі 2.2. «Структурно-логічна схема ОП» – як вказівка для укладачів навчальних планів; - оскільки процес атестації не є освітнім компонентом, то він не може бути внесений до матриць відповідності і забезпечення (розділи 4 і 5 Опису освітньої програми);

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
		<p>- програма кваліфікаційного іспиту (комплексного іспиту за програмою підготовки) сформована на основі окремо визначеного в Освітній програмі (розділ 3 «Форма атестації здобувачів вищої освіти») переліку загально-професійних і спеціалізовано-професійних компетентностей, що сформульовані у термінах результатів навчання;</p> <p>- цьому складнику ОП присвячена окрема сторінка опису ОП – с. 19 (разом із описом інших умов підсумкової атестації)</p> <p>Таким чином, внесення комплексного іспиту за програмою підготовки до переліку освітніх компонент і виділення кредитів на підготовку та його проведення нічим не виправдане, і навіть може призвести до невизнання відповідної кількості кредитів програми європейськими університетами.</p> <p>Пропонуємо зняти зауваження щодо ОК15 і відповідну рекомендацію як недоречні</p>
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p>	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.</p> <p>На думку ЕГ варто більш активніше залучати здобувачів до програм академічної мобільності.</p>	<p>Залучення здобувачів вищої освіти до програм академічної мобільності є типовою практикою на ОП, одним із головних завдань її менеджменту. Ці процеси активно тривали на ОП упродовж всього періоду її існування. Однак через війну та пандемію – об’єктивні зовнішні фактори, які не залежать від менеджменту ОП та ЗВО, – дещо уповільнилися останнім часом. До того ж із цього процесу фактично повністю виключені студенти чоловічої статі.</p> <p>Пропозиція: вважати, що виконання цієї – цілком слушної – рекомендації ЕГ перебуває за поточних умов під впливом чинників поза межами менеджменту ОП та ЗВО, не призводить до зниження якості підготовки студентів на ОП, та з урахуванням відсутності інших зауважень і рекомендацій установити відповідність за цим критерієм на рівні А.</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p>	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.</p> <p>Здобувачі загалом обізнані з процедурою дотримання академічної доброчесності, проте не змогли надати чітку відповідь щодо допустимої межі текстових збігів в кваліфікаційних роботах та інформацією щодо відповідальності за порушення академічної доброчесності володіють неповною мірою. Рекомендовано здійснити заходи щодо підвищення обізнаності здобувачів щодо процедур реагування на порушення академічної доброчесності і притягнення до академічної відповідальності.</p>	<p>Щиро дякуємо за рекомендацію – ми постійно і цілеспрямовано працюємо над цим питанням</p>
<p>Критерій 6. Людські ресурси</p>	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.</p> <p>6.1. Проведений ґрунтовний аналіз відповідності викладачів, які задіяні у реалізації ОП дав можливість ЕГ зробити висновок, що викладачу з навчальних дисциплін «Міжнародне кредитування» і</p>	<p>6.1 Щодо викладання на ОП дисциплін «Міжнародне кредитування» і «Міжнародне підприємство та прямі інвестиції» зазначимо, що воно здійснюється висококваліфікованим викладачем, наукові та академічні здобутки (у т.ч. публікації та стажування) якого повною мірою відповідають наявним в Університеті вимогам, а також вимогам чинного законодавства України. Щодо публікацій та стажувань, вони відображені в електронній базі ЄДЕБО. Серед прикладів останніх стажувань зазначимо стажування на профільній</p>

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
	<p>«Міжнародне підприємство та прямі інвестиції» варто підвищити публікаційну активність та більш активно залучатися до стажування та підвищення кваліфікації.</p> <p>6.3. До проведення лекційних та практичних занять роботодавці не залучаються.</p> <p>6.4. Роботодавці-практики не підтвердили їх залучення до аудиторних занять, водночас відбувається залучення провідних фахівців, експертів галузі з КНЕУ ім. В.Гетьмана, Інститут економіки і прогнозування НАН України, КНТЕУ та інших.</p> <p>6.5. Враховуючи високий рівень професіоналізму НПП, ЕГ рекомендує звернути увагу на вдосконалення викладацької майстерності, зокрема через власні програми для викладачів.</p> <p>Заклад вищої освіти недостатньо залучає до проведення занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців за спеціальністю. Рекомендовано сприяти активізації роботодавців та залучати їх до аудиторних занять, посилити сприяння професійному розвитку викладачів завдяки вдосконалення викладацької майстерності, у тому числі через власні програми.</p>	<p>кафедри міжнародної економіки Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана у 2019 році, у профільній науково-дослідній установі «Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України» у 2013 році. Серед публікацій – не лише монографії, наукові статті й тези виступів на наукових конференціях, а також підручники й навчальні посібники за профілем освітньої програми, приміром «Кузнецова Н.В. Світовий ринок деривативів. Курс лекцій. К.: „ІНК”, 2018. – 180 с.». Зазначимо, що на ОП повною мірою витримуються наявні нормативні вимоги у сфері підвищення кваліфікації НПП, зокрема Положення про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних наукових посад у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, затвердженого наказом Ректора № 850-32 від 01.10.2018 р., Положення про підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників Київського національного університету імені Тараса Шевченка, затвердженого Вченою радою КНУ 17 січня 2022 року (протокол № 11) та введеного в дію наказом ректора № 21-32 від 20.01.2022 р.</p> <p>Пропозиція: зняти це зауваження.</p> <p>6.2 Щодо залучення на ОП роботодавців-практиків зазначимо, що це є одним із пріоритетних напрямів її розвитку. Така практика на ОП існує. Роботодавці постійно залучаються до проведення для студентів ОП майстеркласів і тренінгів, які є буфером, що поєднує навчальний процес на ОП та практичну діяльність у галузі. За час існування ОП (із 2016 року) таких тренінгів і майстеркласів було проведено понад 10. Вони проводяться в аудиторний час на лекційних або семінарських заняттях у відповідності до тематики ОП та її відповідних компонентів, будучи повною мірою інтегрованими до ОП насамперед з погляду формування запланованих компетентностей та програмних результатів навчання. Така практика підтверджена у звіті ЕГ. З огляду на це незрозумілим є трактування поняття «аудиторні заняття», а також те, чому тренінги та майстеркласи, які постійно проводяться на ОП роботодавцями-практиками, експертами та провідними фахівцями в галузі не вважаються аудиторними заняттями. При цьому на ОП існує досвід проведення таких занять як оффлайн (в аудиторіях Інституту), так і онлайн. Цей напрям продовжує залишатися ключовим у розвитку ОП.</p> <p>6.5 Університет всіляко сприяє професійному розвитку викладачів не тільки через програми підвищення кваліфікації як у національних, так і закордонних установах, а й шляхом розробки і запровадження власних сертифікатних програм – зокрема в питаннях забезпечення якості освіти та розвитку педагогічної майстерності. Саме на це була зорієнтована робота Університету в рамках проекту "Якісне навчання через якісне викладання", що реалізувався у 2020-2021 роках за допомогою університетів Сполученого королівства в рамках Програми British Council "Ukraine Higher Education Teaching Excellence Programme".</p>
Критерій 8.	Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення	

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:	<p>у контексті Критерію 8.</p> <p>8.1. Водночас, спостерігається вибірковість предмету одного з двох, на чому наголошували здобувачі. В навчальному плані у переліку обов'язкових компонентів є кваліфікаційний іспит ОП (0 кредитів), в ОП у переліку обов'язкових компонентів п.2.1. не має, разом з тим, є структурно-логічній схемі ОП та у п.3 Форма атестація здобувачів.</p> <p>8.2. Водночас ЕГ вважає, що здобувачі не достатньо залучені до перегляду ОП, оскільки вони мають пропозиції щодо збільшення вибіркового компонентів.</p> <p>Не всі зміни, які були впровадженні зазначені в офіційних протоколах засідання кафедри. ЕГ рекомендує залучати до обговорення усіх зацікавлених сторін та вносити інформацію щодо змін до протоколів кафедри. В майбутньому запровадити анкетування випускників даної ОП.</p> <p>Структурам із забезпечення якості освіти в університеті слід своєчасно виявляти недоліки та вживати заходи на їх реагування в ОП.</p>	<p>Відповідь на зауваження щодо кваліфікаційного іспиту (критерій 2), а також щодо залученості здобувачів (критерій 1) та вибіркового предмету одного з двох (критерій 2) надана вище.</p> <p>Зауваження «структурам із забезпечення якості освіти в університеті слід своєчасно виявляти недоліки та вживати заходи на їх реагування в ОП» оскільки ці структури вчасно виявляють недоліки і сприяють їх виправленню. Вказане у п. 8.1 і 8.2 жодним чином не є свідченням хиб у роботі системи забезпечення якості</p> <p>З огляду на фактичну наявність ідентичних зауважень у рамках попередніх критеріїв, оцінки за якими вже було знижено, і реально інноваційну систему забезпечення якості яку уже понад 10 років потужно розвиває Університет, ми пропонуємо встановити відповідність за цим критерієм на рівні А.</p>
Критерій 9. Прозорість та публічність	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.</p> <p>9.2. Після час зустрічей з гарантом ОП, здобувачами ЕГ рекомендує вдосконалити зворотній зв'язок зі стейкхолдерами.</p> <p>9.3. Результати опитування щодо ОП, які проводяться ЗВО для зацікавлених сторін радимо оприлюднювати на сайті ЗВО та в соціальних мережах</p> <p>ЕГ рекомендує оприлюднювати результати опитування серед студентів, роботодавців та інших учасників освітнього процесу щодо ОП на сайті ЗВО та в соціальних мережах. Це дозволить майбутнім абітурієнтам та усім охочим отримувати більше інформації про процес надання освітніх послуг ЗВО. Доцільно також вдосконалити систему зворотного зв'язку для обговорення ОПІ шляхом роботи онлайн-форми на сайті університету.</p>	

<i>Критерій</i>	<i>Звіт Експертної групи</i>	<i>Коментар Університету</i>
	Для випускників даної ОП в майбутньому рекомендовано запровадити анкетування.	